

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŚWIDNICKIM W KOŃCU II PÓŁROCZA 2012 ROKU

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport diagnostyczny ma na celu dokonanie analizy i ukazanie zachodzących tendencji na lokalnym rynku pracy w zawodach deficytowych i nadwyżkowych w końcu II półrocza 2012 r.

Przez pojęcie **zawodu deficytowego** rozumie się zawód, w którym występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba potencjalnych osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Przeciwnieństwem jest **zawód nadwyżkowy**, który charakteryzuje się mniejszym popytem na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródła informacji zawarte w analizie to dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku zwanego dalej PUP w Świdniku, a w szczególności:

- Sprawozdanie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczące rynku pracy;
- Załącznik nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy";
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej";
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności".
- Załącznik nr 7 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według gmin".

W raporcie diagnostycznym omówiono zjawiska zachodzące na rynku pracy w powiecie świdnickim dotyczące kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec II półrocza 2012 r. w PUP w Świdniku było zarejestrowanych 4212 osób bezrobotnych, w tym 2114 kobiet. Kobiety stanowiły 50,2 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu miasta Świdnik – 2276 osób, w tym 1114 kobiet. Zarejestrowane kobiety ze Świdnika stanowiły 48,95 % ogółu bezrobotnych z terenu Świdnika.

Najmniej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu gminy Rybczewice – 168 osoby, w tym 89 kobiet. Zarejestrowane kobiety z Rybczewic stanowiły 52,98 % ogółu bezrobotnych z terenu gminy Rybczewice.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych pozostawała bez pracy powyżej 24 miesięcy – 980 osób, przez okres od 12 do 24 miesięcy – 765 osób, liczną grupę stanowiły także osoby pozostające bez pracy oraz od 6 do 12 miesięcy – 724 osoby. Należy wskazać, iż blisko 42% osób zarejestrowanych stanowiły osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według wieku** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 1349 osób była wieku 25 – 34 lata. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 122 osoby była w wieku powyżej 60 roku życia.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według poziomu wykształcenia** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem: policealnym i średnim zawodowym – 1124 osoby, zasadniczym zawodowym – 1066 osoby, gimnazjalnym i niższym – 815 osób. Najmniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 516 osób oraz wykształceniem wyższym – 691 osób.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według stażu pracy** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 1310 osób nie posiadała stażu pracy. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 147 osób posiadała staż pracy w granicach 30 lat i więcej.

Analizując dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu świdnickiego można stwierdzić, że jego charakterystyczną cechą jest głównie bezrobocie wśród ludzi zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, będących w wieku tzw. największej aktywności zawodowej (25 – 34 lata), z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym oraz bez stażu pracy.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych według wymienionych grup strukturalnych można wymienić najbardziej zagrożone grupy:

- bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy – 980 osób, z czego wszystkie osoby były w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 516 bezrobotnych nie posiadało wykształcenia średniego, 979 osób było długotrwale bezrobotnych, 364 osoby nie posiadały doświadczenia zawodowego, 334 osoby były powyżej 50 roku życia natomiast 299 osób było bez kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni pozostający bez pracy od 12 do 24 miesięcy – 765 osób. Spośród nich aż 763 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 762 osoby były długotrwale bezrobotne, 337 osób nie posiadało wykształcenia średniego, 292 osoby nie posiadały doświadczenia zawodowego, natomiast 243 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni zarejestrowani od 6 do 12 miesięcy – 724 osoby. W tej kategorii 621 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii 329 osób nie posiadało wykształcenia średniego, 228 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 214 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, a 202 osoby były długotrwale bezrobotne. 25% było w wieku powyżej 50 roku życia – 151 osób.

- bezrobotni w wieku 25 – 34 lata – 1349 osób, wśród których 1099 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 735 osób było długotrwale bezrobotnych, 607 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 387 osób nie posiadało wykształcenia średniego, a 301 osób było bez kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 1124 osoby, z czego 913 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 625 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 370 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 237 osób było poniżej 25 roku życia a 204 osoby były powyżej 50 roku życia.

- bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1066 osób, wszystkie znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 611 osób było długotrwale bezrobotnych, 323 osoby były powyżej 50 roku życia, a 250 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego.

- bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnymi i poniżej – 815 osób, wszystkie znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 671 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 509 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 324 osoby nie posiadało doświadczenia zawodowego, a 272 osoby były powyżej 50 roku życia.

- bezrobotni bez stażu pracy – 1310 osób, wszystkie znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 738 osób było długotrwale bezrobotnych, 605 osób było w wieku do 25 roku życia, 601 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, natomiast 489 osób było bez wykształcenia średniego.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P –1 „*Bezrobotni wg zawodów w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż 989 osób było bez zawodu, co stanowiło 23,49 % ogółu bezrobotnych, w tym 484 kobiety, co stanowiło 23,13 % ogółu bezrobotnych kobiet.

Największa liczba osób bezrobotnych posiadała następujące zawody:

<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>242</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>143</i>
<i>Technik mechanik (311504)</i>	<i>113</i>
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	<i>91</i>
<i>Szwaczka (753303)</i>	<i>84</i>
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	<i>78</i>
<i>Pedagog (235107)</i>	<i>77</i>
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	<i>69</i>
<i>Krawiec (753105)</i>	<i>63</i>
<i>Kucharz (512001)</i>	<i>50</i>
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	<i>49</i>
<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	<i>48</i>
<i>Murarz (711202)</i>	<i>47</i>

<i>Technik handlowiec (522305)</i>	41
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	38
<i>Magazynier (432103)</i>	35
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	36
<i>Technik informatyk (351203)</i>	37
<i>Ekonomista (263102)</i>	34
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	33
<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	32
<i>Technik żywienia i gospodarstwa domowego (322002)</i>	32
<i>Specjalista do spraw marketingu i handlu (243106)</i>	31
<i>Piekarz (751204)</i>	31
<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	30
<i>Inżynier rolnictwa (213205)</i>	26
<i>Politolog (263304)</i>	25
<i>Fryzjer (514101)</i>	22
<i>Frezer (722301)</i>	22
<i>Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932911)</i>	22
<i>Specjalista ochrony środowiska (213303)</i>	20
<i>Socjolog (263204)</i>	20
<i>Robotnik gospodarczy (515303)</i>	20
<i>Technik administracji (334306)</i>	20

Z powyższego wynika, iż największą liczbę osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku stanowili bezrobotni w zawodzie sprzedawca (242 osoby), ślusarz (143 osoby), technik mechanik (113 osób), technik ekonomista (91 osób), szwaczka (84 osoby). Osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy, czyli długotrwale bezrobotne, posiadające zawód sprzedawcy, stanowią 38,84 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w wymienionym zawodzie.

Ponadto osoby zarejestrowane w zawodach takich jak: specjalista administracji publicznej, pedagog, robotnik budowlany, krawiec, kucharz, tokarz w metalu, mechanik

samochodów osobowych, murarz, technik handlowiec, stanowiły również dużą grupę osób bezrobotnych – łącznie 522 osoby.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II /P – 1a „*Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż wśród osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku największa liczba bezrobotnych posiadała zawody sklasyfikowane w 7 grupie wielkiej (29,5067), 2 grupie wielkiej (20,881) 5 grupie wielkiej (15,2966). Najmniejsza liczba osób bezrobotnych to osoby posiadające zawody sklasyfikowane w 1 grupie wielkiej (0,2792), 4 grupie wielkiej (0,2793) 6 grupie wielkiej (0,6205) i 8 grupie wielkiej (3,4131), 3 grupie wielkiej (7,3843) oraz w 9 grupie wielkiej (7,3844).

Z powyższego wynika, iż największa liczba bezrobotnych wykonywała zawody klasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji maszyn. Prace zazwyczaj są wykonywane ręcznie lub przy pomocy narzędzi manualnych oraz innych narzędzi wykorzystywanych w celu zmniejszenia wysiłku fizycznego wymaganego do realizacji poszczególnych zadań oraz podwyższenia jakości produktów np. ślusarz, szwaczka, krawiec tokarz w metalu, mechanik samochodów osobowych, murarz, mechanik pojazdów samochodowych, piekarz, frezer;
- *specjaliści* (2 grupa wielka) - wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. specjalista administracji publicznej, ekonomista, specjalista do spraw marketingu i handlu, inżynier rolnictwa, politolog, specjalista ochrony środowiska, socjolog;
- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) - wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych min. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą a także usług sprzedaży i demonstracji towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawcy, kucharze, technicy handlowcy, kucharze małej gastronomii, fryzjerzy, robotnicy gospodarczy.

Najmniejsza liczba bezrobotnych wykonywała zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (1 grupa wielka);
- *pracownicy biurów* (4 grupa wielka);
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (6 grupa wielka);
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (8 grupa wielka).

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 2 „*Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie świdnicki*” można stwierdzić, iż w II półroczu 2012 r. w PUP w Świdniku zarejestrowało się 4616 osób bezrobotnych, z czego 47,62 % stanowiły kobiety, a 12,63 % stanowili absolwenci. W okresie tym zarejestrowały się 1173 osoby nie posiadające zawodu, co stanowiło 25,41% ogółu rejestrujących się osób, w tym 506 kobiet, co stanowiło 23,02 % ogółu rejestrujących się kobiet.

Największy napływ bezrobotnych według zawodów przedstawiał się następująco:

<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>252</i>
<i>Technik mechanik (311504)</i>	<i>123</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>121</i>
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	<i>94</i>
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	<i>79</i>
<i>Pedagog (235107)</i>	<i>78</i>
<i>Szwaczka (753303)</i>	<i>75</i>
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	<i>63</i>
<i>Krawiec(753105)</i>	<i>58</i>
<i>Kucharz (512001)</i>	<i>49</i>
<i>Murarz (711202)</i>	<i>48</i>
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	<i>47</i>
<i>Mechanik samochodów osobowych (713105)</i>	<i>47</i>
<i>Technik żywienia i gospodarstwa domowego (322002)</i>	<i>45</i>
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	<i>44</i>
<i>Technik informatyk (351203)</i>	<i>43</i>
<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	<i>40</i>

<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	39
<i>Ekonomista (263102)</i>	38
<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	38
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	38
<i>Specjalista do spraw marketingu i handlu (243106)</i>	37
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	35
<i>Politolog (263304)</i>	32
<i>Piekarz (751204)</i>	31
<i>Magazynier (432103)</i>	30

Z powyższego wynika, że największy napływ bezrobotnych wystąpił w zawodzie sprzedawca, technik mechanik, ślusarz, technik ekonomista, specjalista administracji publicznej, pedagog oraz szwaczka.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T –II/P – 2a „*Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż największy napływ osób bezrobotnych był w 7 grupie wielkiej (26,343), 2 grupie wielkiej (24,3677), 3 grupie wielkiej (19,0817) oraz w 5 grupie wielkiej (15,8605).

Najmniejszy napływ osób bezrobotnych był w 6 grupie wielkiej (0,2904), 1 grupie wielkiej (0,4065), 8 grupie wielkiej (3,8626) oraz w 4 grupie wielkiej (3,8629).

Z powyższego wynika, iż w PUP w Świdniku zarejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7 grupa wielka)* - grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. ślusarz, szwaczka, krawiec, murarz, mechanik samochodów osobowych, tokarz w metalu, mechanik pojazdów samochodowych, mechanik samochodów osobowych, piekarz;
- *specjaliści (2 grupa wielka)* - wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. specjalista

administracji publicznej, pedagog, ekonomista, specjalista do spraw marketingu i handlu, politolog;

- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) - wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik mechanik, technik ekonomista, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik informatyk, technik technologii odzieży;
- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) - wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych z prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawca, kucharz, technik handlowiec, kucharz małej gastronomii.

W PUP w Świdniku zarejestrowało się najmniej osób wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (6 grupa wielka);
- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (1 grupa wielka);
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (8 grupa wielka);
- *pracownicy biurowi* (4 grupa wielka).

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na sytuację na rynku pracy mają wpływ różne czynniki. Należą do nich m.in. liczba ofert pracy, liczba osób poszukujących pracy, wahania sezonowe.

Niski stopień uprzemysłowienia powiatu oraz utrzymująca się trudna sytuacja gospodarcza mają znaczący wpływ na rodzaj i ilość ofert pracy wpływających do PUP w Świdniku.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 3 „*Oferty pracy wg zawodów w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż w II półroczu 2012 r. do PUP w Świdniku wpłynęło ogółem 994 oferty pracy. Cechą charakterystyczną lokalnego rynku pracy jest pewna jednorodność we wpływających ofertach.

W rejestrach dominowały oferty w następujących zawodach:

<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	<i>67 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090)</i>	<i>51 oferty</i>
<i>Robotnik gospodarczy (515303)</i>	<i>28 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży przemysłowej (522303)</i>	<i>28 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży spożywczej (522304)</i>	<i>23 oferty</i>
<i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	<i>23 oferty</i>
<i>Blacharz (721301)</i>	<i>20 ofert</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>20 ofert</i>
<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	<i>19 ofert</i>
<i>Pracownik kancelaryjny (411003)</i>	<i>17 ofert</i>
<i>Kierowca samochodu dostawczego (832202)</i>	<i>17 ofert</i>
<i>Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych (723307)</i>	<i>15 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu (334390)</i>	<i>15 ofert</i>
<i>Asystent nauczyciela przedszkola (531202)</i>	<i>14 ofert</i>
<i>Dekarz (712101)</i>	<i>13 ofert</i>
<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	<i>13 ofert</i>
<i>Elektromonter (elektryk) zakładowy (741207)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Sekretarka (412001)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Frezer (722301)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Nauczyciel języka angielskiego (233008)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Nauczyciel muzyki (233016)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Nauczyciel plastyki (233017)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Instruktor tańca (235502)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Pozostali twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani (365990)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Instruktor gimnastyki korekcyjnej (342302)</i>	<i>10 ofert</i>

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 3a „*Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić że, największa liczba ofert pracy była w 7 grupie wielkiej (21,8587), 5 grupie wielkiej (19,7468), 2 grupie wielkiej (15,2063), 4 grupie wielkiej (13,8334) oraz w 8 grupie wielkiej (3,4847).

Najmniejsza liczba ofert pracy była w 1 grupie wielkiej (0,1056), 6 grupie wielkiej (0,2112). Z powyższego wynika, że w urzędzie prac, najwięcej ofert pracy było w zawodach klasyfikowanych w następujących grupach wielkich:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7 grupa wielka) - grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. blacharz, ślusarz, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, dekarz, elektromonter (elektryk) zakładowy, frezer;
- *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) - wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych z prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. robotnik gospodarczy, sprzedawca w branży przemysłowej, sprzedawca w branży spożywczej, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, asystent nauczyciela przedszkola;
- *specjaliści* (2 grupa wielka) - wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. nauczyciel języka angielskiego, nauczyciel muzyki, nauczyciel plastyki instruktor tańca;
- *Pracownicy biurowi* (4 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu np. pozostali pracownicy obsługi biurowej, pracownik kancelaryjny, sekretarka;
- *Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (8 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do prowadzenia pojazdów i innego sprzętu ruchomego, nadzorowania, kontroli i obserwacji pracy maszyn i urządzeń przemysłowych na miejscu lub przy pomocy zdalnego sterowania oraz do montowania produktów z komponentów według ścisłych

norm i metod. Wykonywanie zadań wymaga głównie posiadania wiedzy i zrozumienia zasad funkcjonowania obsługiwanych urządzeń np.: kierowca samochodu dostawczego.

W liczbie pozyskanych ofert najczęściej pochodziło z terenu miasta Świdnik i okolic oraz z miasta Lublin, który ze względu na położenie stanowi naturalny rynek pracy dla mieszkańców powiatu świdnickiego.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza ma na celu porównanie liczby ofert pracy z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w II półroczu 2012 r.

W celu zakwalifikowania danego zawodu do grupy zawodów nadwyżkowych lub deficytowych dokonano uszeregowania zawodów przy wykorzystaniu wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Wyliczany jest on jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i okresie.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku mniejszym niż 0,9 to zawody nadwyżkowe, a większym niż 1,1 to zawody deficytowe. Zawody wykazujące równowagę na rynku pracy, których wskaźnik mieści się między wielkościami od 0,9 do 1,1 określane są mianem zawodów zrównoważonych.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami deficytowymi:

1.	<i>Sprzedawca w branży przemysłowej (522303)</i>	28,0000
2.	<i>Sprzedawca w branży spożywczej (522304)</i>	11,5000
3.	<i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	7,6667
4.	<i>Blacharz (721301)</i>	6,6667
5.	<i>Bibliotekarz (343301)</i>	3,0000
6.	<i>Nauczyciel plastyki (233017)</i>	3,3333
7.	<i>Specjalista do spraw sprzedaży (243305)</i>	3,0000
8.	<i>Windykator (421403)</i>	3,0000

9.	<i>Kierowca samochodu dostawczego (832202)</i>	2,8333
10.	<i>Elektryk (741103)</i>	2,6667
11.	<i>Mechanik samochodów ciężarowych (723104)</i>	2,3333
12.	<i>Archiwista (262101)</i>	2,0000
13.	<i>Prasowaczka ręczna (912103)</i>	2,0000
14.	<i>Glazurnik (712202)</i>	2,0000
15.	<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	1,9000
16.	<i>Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych (723307)</i>	1,8750
17.	<i>Sekretarka (412001)</i>	1,8333
18.	<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	1,7632
19.	<i>Robotnik gospodarczy(515303)</i>	1,6471
20.	<i>Dekarz (712101)</i>	1,6250
21.	<i>Agent ubezpieczeniowy (332101)</i>	1,5000
22.	<i>Rejestratorka medyczna (422603)</i>	1,5000
23.	<i>Konserwator budynków (711101)</i>	1,5000
24.	<i>Fakturzystka (431102)</i>	1,3333
25.	<i>Asystent do spraw księgowości (431101)</i>	1,2000
26.	<i>Elektromonter (elektryk) zakładowy (741207)</i>	1,2000
27.	<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	1,2000

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami nadwyżkowymi:

1.	<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	0,8125
2.	<i>Krojczy (753202)</i>	0,7500
3.	<i>Księgowy (331301)</i>	0,6667
4.	<i>Operator koparko – ładowarki</i>	0,6667
5.	<i>Barman (513202)</i>	0,6250
6.	<i>Brukarz (711601)</i>	0,6250
7.	<i>Frezer (722301)</i>	0,5789
8.	<i>Animator kultury (343901)</i>	0,5000
9.	<i>Pomoc dentystyczna (532902)</i>	0,5000

10.	<i>Woźny (962906)</i>	0,5000
11.	<i>Specjalista do spraw kadr (2423070)</i>	0,5000
12.	<i>Technik ogrodnik (314205)</i>	0,5000
13.	<i>Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)</i>	0,5000
14.	<i>Robotnik magazynowy (933304)</i>	0,5000
15.	<i>Psycholog (263401)</i>	0,4286
16.	<i>Malarz budowlany (713102)</i>	0,4286
17.	<i>Cieśla szalunkowy (711502)</i>	0,3846
18.	<i>Nauczyciel języka polskiego (233012)</i>	0,3333
19.	<i>Położna (223101)</i>	0,3333
20.	<i>Specjalista do spraw integracji europejskiej (242219)</i>	0,3333
21.	<i>Kaletnik (753702)</i>	0,3333
22.	<i>Kosmetyczka (514202)</i>	0,3333
23.	<i>Doradca klienta (524902)</i>	0,3333
24.	<i>Laborant chemiczny (311101)</i>	0,2857
25.	<i>Fryzjer (514101)</i>	0,2593
26.	<i>Chemik (211301)</i>	0,2500
27.	<i>Portier (541306)</i>	0,2500
28.	<i>Opiekunka dziecięca (325905)</i>	0,2500
29.	<i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	0,2500
30.	<i>Fizjoterapeuta (228301)</i>	0,2222

Odnutowano również zawody, w których były zgłoszone oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych tj.:

- *Logopeda (228905)*
- *Nauczyciel muzyki (233016)*
- *Instruktor tańca (235502)*
- *Doradca finansowy (241202)*
- *Asystent sędziego (261903)*
- *Sekretarz sądowy (334201)*
- *Instruktor gimnastyki korekcyjnej (342302)*
- *Operator wprowadzania danych (413201)*

- *Pracownik do spraw ubezpieczeń (4312020)*
- *Archiwista zakładowy (441402)*
- *Organizator obsługi sprzedaży internetowej (524402)*
- *Strażak (541101)*
- *Stolarz galanterii drzewnej (752206)*
- *Tapicer meblowy (753403)*
- *Pokojowa (911203)*

Rynek pracy powiatu świdnickiego charakteryzuje się dużym napływem osób w zawodach nadwyżkowych, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa w stosunku do liczby ofert pracy.

Sąsiedztwo dużej ilości szkół wyższych i średnich generuje zawody nadwyżkowe, pomimo dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 5 „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie świdnickim*” uszeregowano grupy zawodów od najwyższego do najniższego wskaźnika:

Ranking zawodów deficytowych według grup dużych:

<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	6,0000
<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	1,9000
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	1,8750
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	0,8298
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	1,6000
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	1,5385

Ranking zawodów nadwyżkowych według grup dużych:

<i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	0,9512
<i>Elektrycy i elektronicy (74)</i>	0,5333
<i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	0,4902
<i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i>	0,4000
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	0,3913
<i>Specjaliści nauczania i wychowania (23)</i>	0,3913

<i>Średni personel do spraw biznesu i administracji (33)</i>	0,3333
<i>Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy (11)</i>	0,3333
<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	0,3125
<i>Specjaliści ds. zdrowia (32)</i>	0,3051
<i>Pracownicy usług osobistych (51)</i>	0,2990
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyjątkiem elektryków)</i>	0,2623
<i>Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych (25)</i>	0,2623

IV. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W POWIECIE ŚWIDNICKIM

Bezrobocie długotrwałe, czyli trwające dłużej niż 12 miesięcy, przyczynia się do zmniejszenia szans na znalezienie nowej pracy i tym samym ogranicza możliwości jednostki. Prowadzi również do negatywnych skutków w wielu sferach życia.

Długotrwałe bezrobocie dotyka w największym stopniu osoby o najniższym poziomie wykształcenia i niskich kwalifikacjach.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 7 „*Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych generowały długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim:

<i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	1,0000
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	0,7778
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	0,7273
<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	0,6154
<i>Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (73)</i>	0,5882
<i>Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (93)</i>	0,5878
<i>Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	0,5510
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	0,5185
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	0,3385

<i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	<i>0,5000</i>
<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	<i>0,5000</i>
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (71)</i>	<i>0,4350</i>
<i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i>	<i>0,4333</i>
<i>Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (72)</i>	<i>0,4052</i>
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	<i>0,3922</i>
<i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	<i>0,3803</i>
<i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	<i>0,3636</i>
<i>Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (81)</i>	<i>0,3585</i>
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	<i>0,3571</i>

V. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY A OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 9 „Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż w II półroczu 2012 r. w PUP w Świdniku najwięcej osób zarejestrowało się po utracie pracy w następujących sekcjach:

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 832 osoby;*
- *Przetwórstwo przemysłowe – 726 osób;*
- *Budownictwo – 464 osoby;*
- *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 226 osób;*
- *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 119 osób;*
- *Edukacja – 38 osób;*
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 104 osoby;*
- *Pozostała działalność usługowa – 83 osoby;*
- *Transport i gospodarka magazynowa – 80 osób;*
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 76 osób;*
- *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 75 osób.*

W okresie tym najwięcej ofert pracy zgłoszono w następujących sekcjach:

➤ <i>Edukacja</i>	171 ofert
➤ <i>Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</i>	144 osoby
➤ <i>Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne</i>	140 oferty
➤ <i>Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle</i>	133 oferty
➤ <i>Przetwórstwo przemysłowe</i>	67 ofert
➤ <i>Budownictwo</i>	65 ofert
➤ <i>Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</i>	58 ofert
➤ <i>Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	50 ofert

Mniej zarejestrowanych osób bezrobotnych, w porównaniu do zgłoszonych ofert pracy, było jedynie w następującej sekcji:

- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 140 ofert na 104 zarejestrowanych bezrobotnych.*
- *Edukacja – 171 ofert na 104 zarejestrowanych bezrobotnych.*

VI. ANALIZA ZAWODÓW ZE WZGLĘDU NA SZANSE UZYSKANIA OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 10 „Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie świdnickim ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty” można stwierdzić, iż największe szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

➤ <i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	<i>0,1887</i>
➤ <i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	<i>0,1809</i>
➤ <i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	<i>0,1404</i>
➤ <i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	<i>0,1263</i>
➤ <i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	<i>0,1223</i>
➤ <i>Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni</i>	<i>0,1111</i>
➤ <i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	<i>0,0833</i>
➤ <i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	<i>0,0741</i>

➤ <i>Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie (92)</i>	<i>0,0737</i>
➤ <i>Specjaliści do spraw zdrowia (22)</i>	<i>0,0638</i>
➤ <i>Elektrycy i elektronicy (74)</i>	<i>0,0531</i>

Natomiast najmniejsze szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

➤ <i>Leśnicy i rybacy (62)</i>	<i>0,0000</i>
➤ <i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	<i>0,0000</i>
➤ <i>Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (12)</i>	<i>0,0000</i>
➤ <i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	<i>0,0000</i>

WNIOSKI

Powiat świdnicki jest rynkiem głównie rolniczym, przy jednoczesnym wysokim poziomie wykształcenia. Zachodzi potrzeba uruchomienia takich mechanizmów gospodarki, które umożliwiłyby powstanie nowych inwestycji, poprawę infrastruktury, co zwiększyłoby liczbę osób zatrudnionych.

Ponadto należy znieść bariery ograniczające dostęp do informacji o ofertach pracy, co zwiększyłoby mobilność osób gotowych do podjęcia pracy. Najważniejszym jednak czynnikiem jest pobudzenie aktywności bezrobotnych do intensywnego poszukiwania pracy i odnalezienia się na rynku pracy.

Szczególnego wsparcia na rynku pracy wymagają grupy bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in.:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych lub z niskim poziomem wykształcenia.

Pomoc dla nich powinna być priorytetowym zadaniem, realizowanym poprzez aktywizację tych osób i różne instrumenty rynku pracy, np. promowanie przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy.